

Quickscan natuurtoets Mr. Vermeulenstraat in Loerbeek

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

ZELHEM, JUNI 2008
RAPPORTNUMMER 0834
PROJECTNUMMER 0958

OPDRACHTGEVER

Gemeente Montferland | Postbus 47, 6940 BA Didam | T 0316 291391 | F 0316 291388
Contactpersoon: Mevr. R. Meiland

OPDRACHTNEMER

Stichting Staring Advies | Hummeloseweg 85, 7021 KN Zelhem | T 0314 641910 | F 0314 641909 |
info@staringadvies.nl | www.staringadvies.nl | Auteur: drs. P. Dam

Inhoudsopgave

1	Inleiding en doel	3
2	Beschrijving van het gebied en de geplande werkzaamheden	4
3	Aangetroffen soorten	6
	3.1 Methode	6
	3.2 Resultaten	7
4	Wettelijke consequenties, toetsing aan de Flora- en faunawet	9
5	Conclusie	11
	Bijlage 1 Kisal gegevens	12
	Bijlage 2 Gegevens Natuurloket	13
	Bijlage 3 Impressie plangebied	14
	Bijlage 4 Flora en faunawet	15

1 Inleiding en doel

De gemeente Montferland ontwikkelt aan de zuidkant van de Didamseweg in het verlengde van de Mr. Vermeulenstraat een locatie ten bate van woningbouw. De huidige wetgeving verlangt een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet een plannenmaker oplegt.

De gemeente Montferland heeft daarom Stichting Staring Advies gevraagd hiertoe een natuuronderzoek uit te voeren in vorm van een quickscan. Dit is een vorm van verkennend natuuronderzoek dat op korte termijn en in een kort tijdsbestek kan worden uitgevoerd. Het heeft als voordeel dat bijvoorbeeld planologische procedures niet onnodig worden vertraagd.

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande werkzaamheden schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna, en hoe deze schade beperkt kan worden of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locaties nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming gebracht kunnen worden met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet.

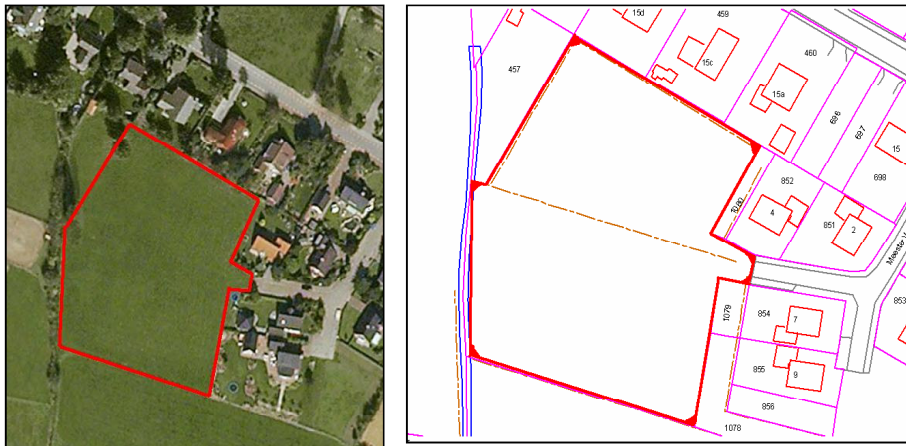
Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier “Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)”.

2 Beschrijving van het gebied en de geplande werkzaamheden

Gegevens plangebied

Adres: Mr. Vermeulenstraat
Plaats: Loerbeek
Gemeente: Montferland
Provincie: Gelderland

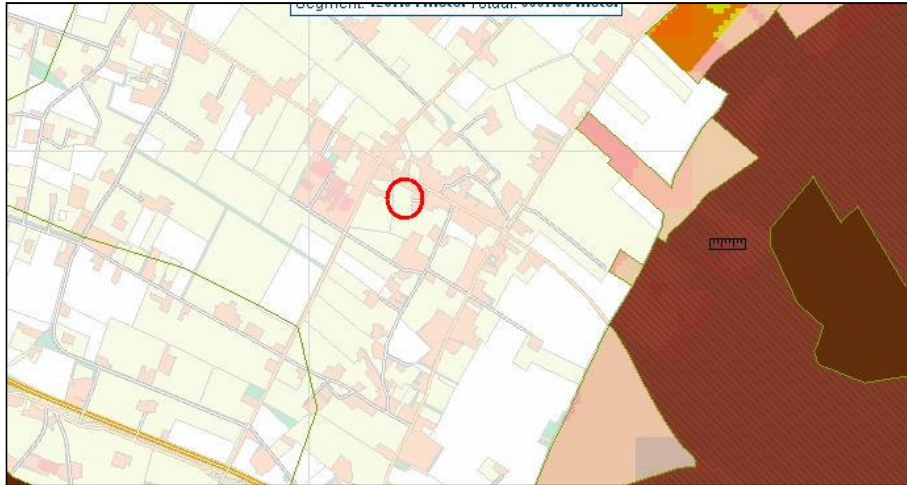
Het plangebied ligt midden in Loerbeek (zie figuur 1 en 2). De noordkant van de planlocatie wordt begrensd door de bebouwing langs de Didamseweg (15a, c en d). De zuidzijde van de planlocatie wordt begrensd door een perceel weiland. De westzijde wordt begrensd door een sloot en perceel 457. De oostkant wordt begrensd door percelen behorend bij de al gerealiseerde nieuwbouw langs de Mr. Vermeulenstraat. De Mr. Vermeulenstraat is de ontsluitingsweg van een in de afgelopen jaren gebouwde nieuwbouwwijk met vrijstaande woningen. Het perceel is ongeveer 7700 m² en wordt ingenomen door soortenarm grasland.

Figuur 1 en 2: Luchtfoto van de Mr. Vermeulenstraat en directe omgeving en kadastrale kaart.

Beschermde status plangebied

Het plangebied heeft geen beschermde status in het kader van de Vogelrichtlijn, Habitatrictlijn of de Natuurbeschermingswet en maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur. Een kilometer naar het oosten ligt het dichtstbijzijnde onderdeel van de EHS, het Bergher bos (zie figuur 2).

Figuur 2: Ligging van het plangebied ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur (Bergherbos).

Geplande werkzaamheden in het plangebied

De gemeente Montferland gaat woningbouw realiseren op de locatie.

3 Aangetroffen soorten

3.1 Methode

De onderzoeksgegevens zijn verzameld door gericht veldonderzoek en literatuuronderzoek.

Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek omvat twee onderdelen:

1. het beschrijven van relevante onderdelen/passages uit de wet en eventuele jurisprudentie
2. het verzamelen van bestaande verspreidingsinformatie van beschermde soorten.

Voor dit laatste onderdeel is de databank van Stichting Staring Advies geraadpleegd op het voorkomen van beschermde soorten. De basis hiervoor (KISAL, Kennis en Informatie Systeem voor Achterhoek en Liemers), wordt gevormd door een in eigen beheer ontwikkelde toepassing gevuld met waarnemingen van individuele flora- en faunasoorten. Deze waarnemingen zijn verzameld door diverse vrijwilligers en werkgroepen uit de regio. Daarnaast zijn eigen waarnemingen uit diverse onderzoeken in de databank opgenomen. Dit betreft unieke waarnemingen die vaak niet in andere databanken (zoals het Natuurloket) aanwezig zijn. Bovendien zijn ze vastgelegd op detailniveau, zodat ze direct relevant zijn voor wettelijke procedures. Het Natuurloket is eveneens geraadpleegd.

Veldonderzoek

Het plangebied is tijdens een veldbezoek onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna.

Onderzoeker: drs. P. Dam

bezoekronde	datum	tijd	Weersomstandigheden
1	24-apr-08	11:00– 11:45	droog, 18 °C, zonnig, wind 3-4 Bf

3.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het bronnenonderzoek en de quickscan van flora en fauna.

3.2.1 Bronnenonderzoek

KISAL

Uit het bronnenonderzoek met behulp van de waarnemingsdatabank KISAL van Stichting Staring Advies (zie bijlage 1), zijn geen waarnemingen van beschermde soorten in het plangebied zelf vastgesteld.

Natuurloket

Het Natuurloket (zie bijlage 2) geeft een enkele melding van een Flora- en faunawet soort (tabel 1).

Het gebied is goed onderzocht op Vaatplanten. Mossen, Broedvogels en overige ongewervelden zijn slecht onderzocht. Sprinkhanen zijn redelijk onderzocht. De overige soortgroepen zijn niet onderzocht.

3.2.2 Veldonderzoek

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn uitsluitend soorten van voedselrijke omstandigheden vastgesteld in het gebied. Buiten de erfgras bevinden zich aan de westzijde van het perceel drie Italiaanse populieren. Op perceel 457 staat een Ruwe berk. We gaan er vanuit dat de Italiaanse populieren en de Ruwe berk ingepast worden in de planvorming omdat deze buiten de kadastrale begrenzing van de planlocatie liggen.

De (sloot)oever kenmerkt zich door planten van voedselrijke omstandigheden met soorten als Grote brandnetel, Kleefkruid, Witte dovenetel, Liesgras, Riet, Zevenblad etc. Het grasland kenmerkt zich door soorten als Engels raaigras, Rode klaver, Ingesneden dovenetel, Witte dovenetel, Paardenbloem, Vogelmuur. Bijzondere en/of beschermde soorten zijn hier niet te verwachten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen van zoogdieren gedaan. Het incidentele gebruik van het plangebied door soorten als Veldmuis, Mol, Haas, Konijn en Egel is te verwachten.

Overige zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen overige zoogdieren zoals vleermuizen waargenomen omdat hier geen gericht onderzoek naar is uitgevoerd.

Het plangebied zelf zal mogelijk sporadisch door soorten als Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger in gebruik zijn als foerageergebied en dan vooral langs de randen van het gebied. Het weiland zelf is nauwelijks interessant voor vleermuissoorten.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens de Quickscan zijn enkele algemene vogelsoorten van parken en tuinen (Koolmees, Pimpelmees en Vink) waargenomen.. Het is mogelijk maar niet waarschijnlijk dat deze soorten in het plangebied zelf broeden. Aan de westrand van het plangebied bevindt zich aan de overzijde van de sloot geschikt broedbiotoop in de vorm van een goed ontwikkelde houtsingel. Buiten het plangebied bevinden zich op de erfafscheidingen met de bestaande bebouwing geschikte heggen met mogelijke broedgelegenheden.

Amfibieën en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en vissen waargenomen. Het voorkomen van beschermde amfibieën en vissen is niet waarschijnlijk door het ontbreken van voldoende geschikt biotoop. De sloot aan de westrand van het plangebied zelf bevindt zich buiten het plangebied. We gaan er in deze rapportage vanuit dat deze sloot gehandhaafd blijft.

Overige diersoorten

Waarnemingen van *beschermde* reptielen en ongewervelden (dagvlinders, kevers e.d.) zijn bij het bronnenonderzoek en tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Het voorkomen van beschermde reptielen en ongewervelden is gezien het gebied zeer onwaarschijnlijk.

4 Wettelijke consequenties, toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten. Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als dit inrichtingsplan geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd.

Flora

In het plangebied is geen beschermde plantensoort aangetroffen. Het Natuurloket maakt melding van een tabel 1 soort. Het kan gaan om Gewone vogelmelk of Grasklokje die mogelijk in bermen elders in het km hok voorkomen. Voor tabel 1 soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen de vrijstellingsregeling.

Zoogdieren

Tijdens het veldonderzoek zijn geen zoogdieren waargenomen. Soorten die verwacht kunnen worden staan vermeld in tabel 1. Voor tabel 1 soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen de vrijstellingsregeling.

Zoogdieren (vleermuizen)

Alle soorten vleermuizen staan vermeld in tabel 3 en de Habitatrichtlijn. Dit betekent dat alle vleermuissoorten streng beschermd zijn. Het gebruik van het plangebied kan bestaan uit het gebruik als foerageergebied. Het precieze gebruik van het gebied kan op basis van de huidige dataset niet vastgesteld worden. De inrichting van het plangebied zelf heeft geen negatieve gevolgen voor vleermuissoorten die mogelijk van het gebied gebruik maken. Aannemelijk is uitsluitend het incidentele gebruik van het plangebied als foerageergebied. De inrichting van het plangebied heeft geen gevolgen voor de duurzame instandhouding van de mogelijk aanwezige populaties Gewone dwergvleermuizen en/of Laatvliegers. Er is in de directe omgeving voldoende geschikt jachtbiotoop beschikbaar.

Broedvogels

In het gebied zijn enkele vogelsoorten aangetroffen die mogelijk in het gebied kunnen broeden. Alle waargenomen en te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het raadzaam met de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringeffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli.

- Als er buiten het broedseizoen vogelnesten in gebruik zijn, dan worden deze gezien als een vaste rust- of verblijfplaats. Deze zijn jaarrond beschermd.
- Voor broedgevallen buiten het broedseizoen (dit is mogelijk) is geen ontheffing mogelijk.

Amfibieën en vissen

In het gebied zijn geen amfibieën en vissen aangetroffen.

Overige diersoorten

In het gebied zijn geen overige diersoorten aangetroffen.

5 Conclusie

Dit rapport geeft de resultaten van een quickscan natuurtoets locatie Meester Vermeulenstraat in Loerbeek. Voor het onderzoek is veldonderzoek uitgevoerd door Stichting Staring Advies. Hierdoor is een goede indruk gekregen van de aanwezige flora en fauna en de mogelijke waarden van het gebied. Deze indruk wordt bevestigd door de gecombineerde gegevens uit KISAL en van het Natuurloket.

Flora

Tijdens de quickscan zijn geen planten waargenomen die bescherming genieten krachtens de Flora- en faunawet.

- Er is geen ontheffing nodig in het kader van de Flora- en faunawet.

Zoogdieren

Tijdens de quickscan zijn geen zoogdieren waargenomen die bescherming genieten krachtens de Flora- en faunawet. Het is zeer waarschijnlijk dat er enkele, tijdens de quickscan niet waargenomen, beschermde zoogdiersoorten van het gebied gebruik maken. De (mogelijk) aanwezige (overige) zoogdiersoorten vallen onder de vrijstellingsregeling voor ruimtelijke ingrepen (tabel 1).

- Er is geen ontheffing nodig in het kader van de Flora- en faunawet.

Vleermuizen

Het inrichten van de planlocatie heeft geen gevolgen voor de mogelijk aan te treffen vleermuissoorten. Voor de te verwachten soorten Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger is voldoende geschikt foerageerbiotoop in de directe omgeving.

- Er is geen aanvullend onderzoek nodig en er is ook geen ontheffing nodig in het kader van de Flora- en faunawet.

Broedvogels

In en rond het plangebied zijn enkele vogelsoorten aangetroffen en zijn verschillende soorten mogelijk tijdens het broedseizoen langs de randen van het gebied aanwezig. Om verstoring zo veel mogelijk te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen (15 maart - 15 juli) te starten, tenzij er zich geen broedende vogels in het gebied bevinden waar de werkzaamheden worden uitgevoerd. Broedgevallen buiten deze periode mogen uiteraard ook niet verstoord worden.

- Er is geen ontheffing mogelijk in het kader van de Flora- en faunawet.

Amfibieën en vissen

Er komen geen amfibieën en vissen in het gebied voor.

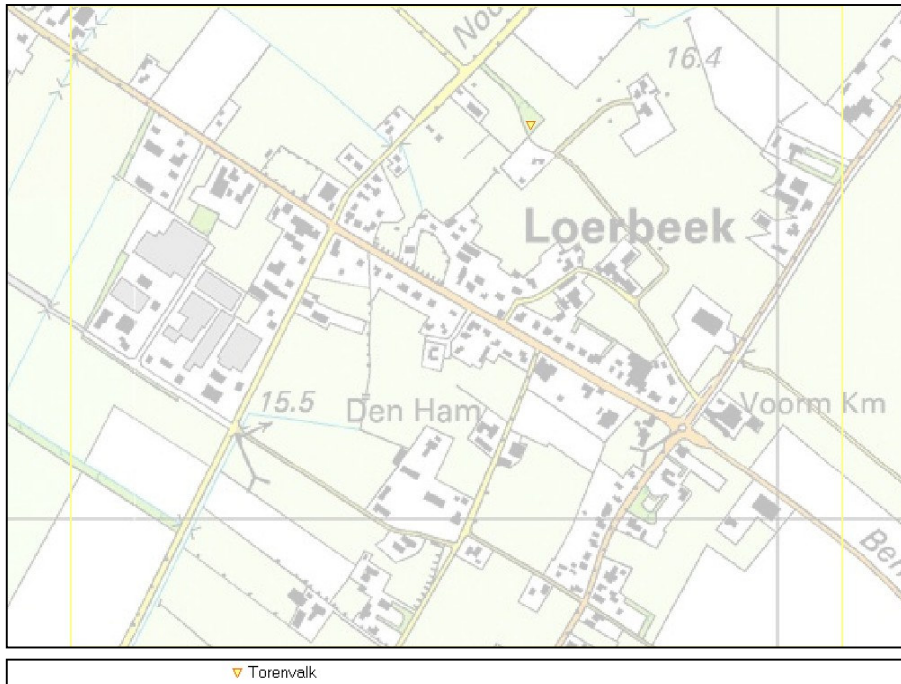
- Er is geen ontheffing nodig in het kader van de Flora- en faunawet.

Overige diersoorten (reptielen en ongewervelden)

Reptielen maken geen gebruik van het gebied en op grond daarvan is er geen negatief effect te verwachten. Ongewervelden zijn voldoende mobiel om negatieve effecten tijdens de inrichtingsfase te vermijden.

- Er is geen ontheffing nodig in het kader van de Flora- en faunawet.

Bijlage 1 Kisal gegevens

Bijlage 2 Gegevens Natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:210 / Y:437							
Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1				goed	-	1991-2006
Mossen			0	0	slecht		1996-2006
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006
Paddenstoelen					niet onderzocht		1991-2006
Zoogdieren					niet onderzocht		1996-2006
Broedvogels		1		1	slecht	0%	1995-2006
Watervogels					niet onderzocht		96/97-03/04
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006
Amfibieën					niet onderzocht		1992-2006
Vissen					niet onderzocht		1992-2006
Dagvlinders					niet onderzocht	0	1995-2006
Nachtvlinders					niet onderzocht		1980-2005
Libellen					niet onderzocht		1992-2006
Sprinkhanen					redelijk		1992-2006
Overige ongewervelden					slecht		1992-2006

Bijlage 3 Impressie plangebied

Bijlage 4 Flora en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën (zie tabel 1), elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening.

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1 ff-wet)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2 ff-wet)	"Lichte" toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3 ff-wet)	"Uitgebreide" toets	"Uitgebreide" toets

Tabel 1. Beschermingsregimes Flora- en faunawet.

In de tabel wordt melding gemaakt van de gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft. In het plangebied is geen gedragscode van toepassing.

Algemene vrijstelling (tabel 1)

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

"Lichte" toets (tabel 2)

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de "lichte" toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht.

“Uitgebreide” toets (tabel 3, soorten van de Habitatrichtlijn)

Ontheffingsaanvragen voor streng beschermde soorten worden volgens een uitgebreide toetsing beoordeeld. Niet alleen moet worden aangetoond dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen, tevens moet worden aangetoond dat er geen bevredigend alternatief voor de activiteit is en deze dwingende redenen van groot openbaar belang (met inbegrip van redenen van sociale of economische aard) dan wel het milieu dient. Werkzaamheden die niet vallen onder de noemer natuurbeheer moeten bovendien zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen. Dit houdt in dat er geen “wezenlijke invloed” op beschermde soorten is en dat schade aan de soorten zoveel mogelijk wordt voorkomen, bijvoorbeeld door het nemen van mitigerende en/of compenserende maatregelen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.